

VELECKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 24 • PROSINEC 2020

Slovo starosty

Nová alej na Hrabovcových dílech

Foto: T. Trtek

Vážení a milí místní i přespolní čtenáři našeho zpravodaje, dovoluji si Vás v této velmi zvláštní podivné době oslovit s příspěvkem, ve kterém byste měli být obeznámeni s všeobecnou činností a děním v našich Veletinách. Ostatně tak jako vždy s blížícím se koncem roku, jehož číslo vypadá velmi magicky. Pro mnohé z nás a z mnoha úhlů pohledu už tak magický ale nebyl. To, čím si totiž celá společnost prošla od začátku koronavirové pandemie, co se děje teď a co bude zřejmě následovat, se nedá srovnávat s ničím, co většina z nás doposud zažila. Svědčí o tom letošní celosvětová velká úmrtnost, která se bohužel týká i naší obce. Dostali jsme se zkrátka do nezáviděníhodné situace, kdy nás na každém kroku provází obava z možného onemocnění, různých zákazů, opatření a ztráty veškerých jistot, vyvolávající u mnoha lidí zmatek, strach a paniku. Stav, který zasahuje naše základní hodnoty, zejména osobní svobodu. Nastala tvrdá realita, kdy nám nezbyvá než si uvědomit, přiznat a smířit se s tím, že věci budou jiné než dřív. Existenci viru zpochybňuje naprosté minimum lidí, adekvátnost opatření na něj už může být diskutabilní. Každého z nás může poškozovat něco jiného, ale všichni

bez rozdílu asi nejvíce pocítujeme zákaz vzájemného setkávání. Zdravým selským rozumem je zapotřebí si uvědomit, co je vlastně život. Proto už zde bych nám všem s upřímností popřál především hodně pevného zdraví a jasných myšlenek, abychom nepodléhali této – doufám dočasné – situaci, která se zdá být nekonečná a která nemá spolehlivé a bezpečné řešení pro všechny.

Na základě vývoje epidemické situace se z preventivních důvodů neuskutečnily plánované místní hromadné společenské akce – pohádkový les ani mysliveckým spolkem Kojetínek připravovaná pytlácká noc. Naopak se povedlo pěkně přichystané rozloučení s prázdninami na rozhraní katastrů tří spolu sousedících obcí a královského města v místech, kde dříve stával zámek Pepčín. Co mrzí nejenom mě nejvíce – byly nám odepřeny příjemné starosti s pořádáním tradičních veleckých hodů. Na své si nepřišli ani příznivci dětského folklorního souboru Veletánek, jenž by letos svým podzimním vystoupením oslavil 40. výročí svého založení. Neuskutečnila se Kateřinská zábava, kterou každoročně zajišťuje oddíl stolního tenisu. Po 21 letech bez přestávky nebylo možné uspořádat setkání seniorů 60+. Dále se pak v důsledku

preventivních opatření bohužel nebudou moci uskutečnit ani další všeobecně zažité tradiční akce na sklonku roku – vánoční dílničky a mezisváteční koledování u kapličky. Silvestrovský výšlap na Pepčín bude ponechán osobní úvaze každého, organizačně je však od této akce upuštěno. Nejen vzhledem k vládním opatřením, ale také z hlediska úsporného nebude odpálen novoroční ohňostroj. Příliš optimisticky nevidím ani uspořádání plesu místních dobrovolných hasičů, plánovaného na 23. ledna. Na hojně navštěvované vepřové hody, plánované na sobotu 13. února, si zřejmě také budeme muset nechat zajít chuť. To je výčet událostí, o které jsme byli a podle všeho ještě budeme ochuzeni. Co dalšího bude následovat v roce 2021, si nedovolím vůbec odhadovat. Vždyť doposud byl zcela paralyzován chod všech místních spolků, a to včetně konání pravidelných členských schůzí. Stejně na tom byl i oddíl stolního tenisu s konáním tréninků. Výjimkou v činnosti snad byli hasiči, kteří provedli sběr starého železa. Myslivci zase prozatím dvakrát využili možnosti povolení k odstřelu lovné zvěře. Nezbyvá nám tedy než čekat na další vývoj pandemie a hlavně také na to, jakým směrem nás posune rozhodování vlády ČR. ►

Nová alej na Hrabovcových dílech

Foto: M. Cimala

Co se událo ve druhém pololetí... Prázdninové a následující měsíce byly využity nejenom k dokončení rozpracovaných administrativních úkonů. Pozemek starého koryta Vlčnovského potoka už je konečně zaveden v obecním majetku a následovat tak bude oslovení majitelů sousedních pozemků, protože zájmem a záměrem vedení obce je tuto lokalitu zprůjezdnit, a to alespoň po současný sportovní areál. Do budoucna je počítáno s výstavbou sportovního a relaxačního centra v místech za školou a za obchodem, čímž by se tento areál spojil v jeden celek. Momentálně se zpracovává studie proveditelnosti s následným vyhotovením projektu. Akce bude velmi nákladná, proto půjdeme cestou získání dotací, jež bývají na tento druh vypisovány. Z programu IROP (Integrovaný regionální operační program) bylo zažádáno o dotaci na výstavbu komunitního centra, což bude znamenat významný počín k zachování historie Veletin. V průběhu příštího roku je počítáno s výběrem zhotovitele s následným započatím realizace na přelomu let 2021/2022.

O velkém úspěchu a štěstí zároveň můžeme hovořit v souvislosti s úspěšně zvládnutou žádostí o dotaci – výzva s názvem „JSDH V2 2021 – Pořízení nového dopravního automobilu“ – pro jednotku SDH Veletiny. Díky precizně zpracované žádosti se naše obec zařadila mezi deset „vyvolených“ v rámci Zlínského kraje (4. místo bodového hodnocení z 26 žadatelů), kteří se dále budou věnovat vyřizování následné, už té radostnější administrativní činnosti. Celkové výdaje činí 950 tisíc Kč, výše dotace z Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR je 450 tisíc Kč, dotace Zlínského kraje bude 300 tisíc Kč. Celá akce s předáním plně technicky vybaveného automobilu by měla být ukončena nejpozději v září 2021.

Předem avizovanou a velmi nákladnou akci s názvem „Veletiny – výsadba stromů v katastru obce“, která se týká lokality Hrabovcové díly, rovněž s podporou unijní dotace získané z OPŽP (Operační program Životní prostředí), o níž bylo informováno v minulém čísle, už máme zdárně za sebou.

Z větší části byly vysázeny ovocné stromy. Zde nutno podotknout, že hlavním a původním záměrem nebylo tuto lokalitu zprůjezdnit, nýbrž přepulit velký lán pole a zatraktivnit pásem aleje tak, aby byl vhodný třeba k vycházkám. Případný příjezd mechanizace k pozemkům lze učinit z polní cesty nad vinohrady nebo z lesní cesty v Oboře. Zatím se ale nemění dlouhodobý nájemce (ZEVOS), který obhospodařuje většinu přilehlých pozemků.

Polovina října se nesla ve znamení přetrvávajících dešťových srážek, které způsobily zvýšení hladin místních toků Olšavy a Vlčnovského potoka. Kromě odčerpávání vody ze sklepních prostor většinou u níže položených obydlí, které se zvládlo svépomocí, nebylo naštěstí třeba dalších významnějších zásahů.

Ve sportovním areálu za kulturním domem bylo zhotoveno zastřešení, čímž vzniklo spojení stávající pergoly s posezením v jeden celek s hlavní budovou (přístavek, pódium, hasičárna).

Foto: T. Trtek

K zásadním personálním změnám došlo se začátkem školního roku v naší mateřské škole. Na pozici ředitelky byla jmenována paní Jitka Orlovská, která nahradila po deseti letech zde působící paní Lenku Vaďurovou. Na místo učitelky byla přijata slečna Jitka Zemánková,

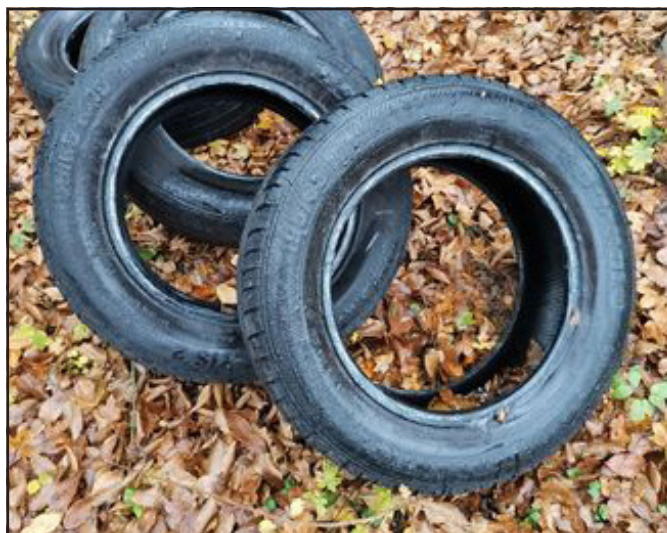
jež vystřídala paní Jindřišku Adámkovou. Jako pedagogická asistentka zde působí paní Jana Stuchlíková. Team zaměstnanců doplňuje čerstvě nová vedoucí jídelny paní Radka Děckuláčková (nahradila Petru Ševečkovou) a technická pracovnice paní Michaela Slunečková. Jsem pevně přesvědčen o tom, že se jim bude dobře spolupracovat, což dožijísta přispěje k vysoké kvalitě a hlavně ke spokojenosti dětí i rodičů při předškolním vzdělávání.

V nadcházejícím období se hodlá vedení obce mimo jiné a výše uvedené zaměřit na začínající neutěšený stav některých místních komunikací. Jedná se především o části obce Křivosúda (od firmy Vzduchotechnika Podškubka po rozdvžení u čp. 203, stolařství Graja) a ulice za potokem (tzv. Vlášně). Odborným šetřením bude posouzeno, v jak velkém rozsahu je nutné rekonstrukce provádět. Je v úmyslu upravit také úsek spojnice od domu čp. 154 (p. Krejčířík) po lávku přes Vlčnovský potok u čp. 22 (p. Koničková). Totéž platí i u svažitých polních cest (Hrabovcová stará a nad ocelokůlnou), kde se začíná vlivem dešťů splavovat navezený uvalcovaný materiál. K nově zprůjezdněnému úseku kolem vinohradnických bůd od sběrného dvoru je v plánu pokračovat v úpravě cesty v další části bůd, končící u pozemku, kde se nachází rybník. V neposlední řadě se obecní zastupitelstvo bude zabývat možností propojení Záhumní a ulice nad Záhumním u čp. 94 (nad „uličkou“).

Tak jako pokaždé, a to dvakrát ročně (duben, listopad), nechává si obecní úřad prověřit a přezkoumávat veškerou ekonomickou a administrativní činnost přezkoumáním hospodaření. Děkuji účetní kanceláře obecního úřadu paní Olze Orlovské za

opětovně nezjištěné žádné závažné ukazaatele a nedostatky, které by ohrožovaly chod místní instituce.

Se závěrem tohoto příspěvku je milou samozřejmostí upřímně velmi poděkovat všem, kteří se jakýmkoliv způsobem zapojují do žití a dění v našich Veletinách. Bez ►

Těžká volba: Odevzdat staré pneumatiky ve sběrném dvoře ve Veletínách (540 m od místa nálezů), nebo do Araveru ve Vlčnově (779 m)? Nechám je radši u bůd, on už to někdo rozhodne.

Foto: Archiv T. Trtka

Vás by to nebylo to pravé, ořechové! Zároveň si dovolím, vážení spoluobčané, popřát Vám všem jménem svým i jménem obecních zastupitelů a zaměstnanců co nejpohodověji prožitou dobu vánoční, abychom se ve zdraví a hlavně společně mohli opět setkávat při různých příležitostech i v příštím roce.

Tomáš Trtek, starosta našich Veletin, psáno 4. 12. 2020

PF2021

Spokojené prožití
vánočních svátků, hodně štěstí
a úspěchů v novém roce
přejí za obec Veletiny

Tomáš Trtek
Tomáš Trtek
starosta

René Hruboš
René Hruboš
místostarosta

Ohlédnutí

Informační tabule u stodůlky

19. srpna

Byť letošní rok nepřál spolkové činnosti, během letního uvolnění členové Muzejního spolu Kotovica dokončili a instalovali informační tabuli u stodůlky.

Foto: M. Címalová

Třetí umělecká beseda u cimbálu pro teenagery

31. srpna

Třetí umělecká beseda u cimbálu pro teenagery byla prozíravě uspořádána v předtermínu, a to těsně před nástupem mládeže do školy a vypuknutím druhé vlny covidu 19. Na čerstvém vzduchu na hřišti za OÚ se tančily tance snad z celého Dolňácka, včetně verbuňku. Komu v hrudi bije folklorní srdce, neměl by přistě chybět!

Foto: J. Miškar

První přijímání 27. září

Vzhledem k pandemii přistoupili letošní prvokomunikanti k prvnímu přijímání až v září.

Foto: Aneta Kratěnová Kastnerová

Velká voda

Od neděle 11. října do středy 14. října spadlo 105 mm srážek. Zvýšená hladina Olšavy a Vlčnovského potoka zaplavila několik sklepů.

Foto: M. Cimalová

Foto: Aneta Kratěnová Kastnerová

Pracanti

O vzhled obce pečují nejen stálí zaměstnanci obecního úřadu, ale v létě také brigádně zaměstnaní studenti.

Foto: Fr. Juračka

Mikuláš

5. prosince

Foto: Archiv T. Trtka

Poslední lípa na Záhumní

Poslední z řady lip podél starých stodol na Záhumní padla letos na podzim.

Foto: Fr. Juračka

Jasan

prosinec

Na základě rozhodnutí zastupitelstva byl v prosinci pokácen jasan nad uličkou (před čp. 207). Čněl vysoko nad střechy domů a byl dobře vidět třeba už od hradčovského nádraží. Na žádnou fotku se nevešel, nevejde se na ni ani teď, když leží na zemi. Čeká podobný osud i dub u čp. 123, případně další vzrostlé stromy?

mc

Foto: M. Cimala

Letní prázdniny již byly u konce a s novým školním rokem se otevřela mateřská škola se zcela novým pedagogickým obsazením. Děti 1. září přicházely do školičky s velkým očekáváním a v očích jim zářily jiskřičky zvědavosti, kdo je v tento den přivítá. Velkou výhodou pro nás paní učitelky bylo, že jsme obě rodačky z Veletin. Ke mně děti přistoupily jako k mamince Šimonka a Kačenky a paní učitelku znaly z místního folklorního souboru Veletánek. Děti nás ihned přijaly a od prvního okamžiku bylo jasné, že nás budou mít rády, stejně jako my je.

Již v září nás navštívila členka Mysliveckého sdružení Kojetínek Ing. Bc. Jana Kollandová, se kterou jsme se vydali po stopách zvěře žijící v našich lesích. Přivedla s sebou i svého vycvičeného pejska, s kterým se děti mohly pomazlit, a ukázala nám, jak mistrovsky reaguje na dané povely. Dokonce jsme si udělali i odlitky stop lesní zvěře a ty jsme si přinesli do školky. Poznávali jsme lesní plody typické pro podzimní počasí.

V druhé polovině září jsme se vydali na Pepčín. Pro mnohé děti to bylo poprvé a tajuplná cesta lesem byla velkým dobrodružstvím. U pana a paní Kounicových jsme zazvonili na zvonce, prohlédli jsme si odkryté základy záměčku a místo svačinky jsme si opekli špekáčky, po tak náročné cestě zasloužené. A jak nám chutnalo!

Zdraví prospěšné účinky solné jeskyně jsme si s dětmi vyzkoušeli koncem září. Připadali jsme si téměř jako u moře, místo písku jsme si hráli s krystalky soli, relaxovali jsme jako na pláži a dýchali zhluboka mořský vzduch.

Představitel hasičského sboru pan Radim Snopek nás vzal do hasičárny a podrobně nás seznámil s hasičským vybavením a auty, které se používají při zásahu. Mohli jsme si vyzkoušet hasičské přilby

i výstroj, každou hadici jsme vzali do ruky a zkoušeli jsme, jestli bychom ji při zásahu dokázali udržet.

Měsíc září jsme završili společnou akcí s rodiči dýňovým odpolednem. Vyřezávali a zdobili jsme dýně, uvařili jsme si podzimní punč a akci jsme završili opékáním špekáčků na zahradě.

Při výjezdech na akce konané mimo mateřskou školu již musely mít děti na svých obličejích roušky. Pozvali jsme tedy do školky paní Ludmilu Barátovou, která společně s dětmi každému roušku ušila. Děti si nejen mohly vybrat motiv a barvu roušky, ale i vzor, kterým byla rouška ušita.

Měsíc říjen jsme zahájili velkým výletem do Parku Rochus v Mařaticích. Zde byl pro nás již připraven program vztahující se k tradicím venkovského života. Přesunuli jsme se k životu našich babiček a dědečků. Vyzkoušeli jsme si dříve tradiční řemesla,

poznali jsme život na statku a vylisovali jsme si z jablíček mošt, který jsme si v lahvičkách odnesli i domů.

Tradici se snažíme ožивovat a udržovat i v našich nejmenších. Vyrobili jsme s dětmi hodové růže, upekli jsme buchty z kynutého těsta a svatomartinské rohlíčky.

Výukový program Dopravní výchova jsme absolvovali na dopravním hřišti v Uherském Brodě. Děti s obrovským nadšením vybíraly dopravní prostředky, na nichž mohly hřištěm projíždět. Učily se poznávat a respektovat dopravní značky, dodržovat pravidla silničního provozu.

Mateřská škola se zahálila do temných barev na halloweenské dopoledne. Do školky ráno vstupovaly namísto dětí strašidélka, která měla od samého rána přichystána kouzelnické aktivity. Nechyběla ani přehlídka strašidel a konzumace strašidelného menu.

Adventní čas jsme započali společnou výrobou adventního věnce a rozsvícením první svíčky. Dětem jsme připravili adventní kalendář, aby přesně věděly, kolik ještě dnů zbývá do tolik očekávaných Vánoc. Utrhli jsme si do vázičky barborku, upekli jsme a nazdobili perníčky, ozdobili a rozsvítili jsme vánoční stromy, přivítali jsme Mikuláše s jeho družinou a slíbili mu, že už nikdy nebudeme zlobit.

Pomalu se přibližujeme nejkrásnějšímu období roku a chceme ho s dětmi prožít co nejkrásněji. Přivítáme ještě svatou Lucií, naučíme se zpívat koledy, vyrobíme si lodičky z ořechů a vše završíme svátečním obědem, po kterém budou děti čekat pod stromečkem dárky.

Přejeme Vám klidné prožití vánočních svátků, splnění všech přání a ať Vás zdraví neopustí!

Za kolektiv mateřské školy
Mgr. Jitka Orlovská

Foto: Archiv MŠ

Knihovna

Činnost knihovny v roce právě uplynulým byla zasažena pandemií podobně jako všechny ostatní oblasti společenského života. Nejenže byly zakázány veškeré knihovnické akce, ale několik dlouhých týdnů byla knihovna i zcela zavřena. Tak se nám v krátké prázdninové pauze podařilo jen čtení večerníčků na čerstvém vzduchu u kapličky. Na 9. října byla plánována odložená Noc s Andersenem, koronavirus však vše změnil, a proto se hlavní pořadatelé rozhodli vyhlásit Noc s Andersenem doma. Vždyť i doma si mohou děti se svými rodiči udělat pěkný večer s knížkami, hrami a povídkami, a to ne jenom jednou v roce. Pro podporu této myšlenky jsme tady ve Veletinách nechali pro děti vyrobit čtecí polštářky. Ještě nám nějaké zbyly, takže se o ně dychtiví malí čtenáři mohou v knihovně přihlásit.

Co se během roku nezastavilo, je nákup nových knih, na které obec letos vyčlenila 16 000 Kč. Tady upozorňuji zejména na elektronickou tužku Albi, ke které máme k vypůjčení knihy jako např. Vesmír, Vyjmenovaná slova, Anglický obrázkový slovník, Německý obrázkový slovník a další tituly. Komu učení leze špatně do hlavy, může zkusit tuto zábavnou metodu, což se může hodit zejména v režimu domácí výuky.

Ačkoliv si to nikdo z nás nepřeje, může se stát, že knihovna bude v důsledku vládních opatření opět zavřena. V takovém případě se nerozpakujte a knížky ke čtení si objednávejte (nejlépe) telefonicky, budou vám přineseny domů. Čtenáři se sníženou pohyblivostí mohou této nabídky využít kdykoliv.

Monika Cimalová, knihovnice

Foto: M. Slunečková

Spolkový život

Sbor dobrovolných hasičů

Loučení s prázdninami

Protože tento rok je vším výjimečný, složitý a náročný zároveň, neumožňuje žít život naplno, tak, jak jsme byli zvyklí, musí člověk hledat skulinky a těšit se z maličkostí. V létě se nám to povedlo, a z maličkosti byla rovnou velká událost.

Dětský den se konal 29. 8. 2020 v odpoledních hodinách. Počasí příjemné, byť v podvečer přišla dešťová přeháňka, která ovšem nikomu nevadila. Do dětského dne a jeho příprav se za SDH Veletiny zapojili ženy, muži, ale i děti! Vše bylo pečlivě připraveno.

Při příchodu obdržel každý soutěživý účastník kartičku, kde za splnění úkolů na různých stanovištích získával razítka. Po vyplnění hrací karty byl odměnou balíček s překvapením a špekáček, který si děti mohly opéct na připraveném táboráku, a atmosféru ještě doplnila hudba. Jaká že to byla stanoviště? S hasiči si děti vyzkoušely běh štafety, svou sílu v rukou, když musely udržet proudnici s tlakem vody, a vázání uzlů. Čas se soutěživým dětem měřil při probíhání překážkové dráhy. Další úkol byl hod tenisovým míčem do malého otvoru, střelba ze vzduchovky nebo neobvyklá chůze v netradiční obuvi. Svou bystrost si ověřily u Macha a Šebestové.

Když se podíváte na fotografie, nemusíte se více rozepisovat, jsou jasným důkazem pestrého a zábavného odpoledne.

Pro nás byl překvapením velký zájem dětí. Nebyly jen místní, ale i přespolní. Dohromady jsme rozdali 66 kartiček! Pravda je, že dětí bylo více, ne všechny měly odvahu se zapojit.

Těšíme se na další ročníky!

Dětský den

Foto: I. Orlovská

Nábor mladých hasičů

17. 9. 2020, sobota, nábor nových členů do SDH. Naší budoucností jsou děti.

SDH není jen zábava, je to poznání, pomoc, síla, zodpovědnost, odvaha. Velká přiležitost, zkušenost. Nábor je omezen věkem dětí a u nás ve Veletinách, v tak malé obci, je o to složitější. Potěšil nás velký zájem a s hrdostí můžu říct, že jsme přivítali šest nových členů! V den náboru si děti vyzkoušely štafetu dvojic, požární útok s kompletní

přípravou hadic, savic, proudnic. Covidová situace nám tréninky sice neumožňuje, přesto se naši noví členové doma připravují. Nyní studují hasičské topografické značky. Těšíme se na rozvolnění opatření a naše společné tréninky, výlety i zábavu.

Celý sbor SDH VELETINY Vám přeje spokojené a klidné Vánoce a všichni se těšíme na setkání s Vámi v novém roce v plné síle a zdraví!

Iveta Snopková

Nábor mladých hasičů

Foto: I. Orlovská

Starosta Tenis Cup 2020

Na začátku října 2020 uspořádali příznivci bílého sportu tradiční podzimní turnaj ve dvouhrách. Byl to již 12. ročník. Vzhledem k absenci některých veleckých hráčů se turnaje zúčastnilo i několik přespolních.

Hrálo se na kurtech v Drslavicích za větrného počasí, které hráčům velmi ztěžovalo hru. Přesto některé výměny byly téměř profesionální. Vítězem turnaje se stal opět skvěle hrající Dušan Švestka, který ve finále porazil Davida Bulejku v poměru 6:1. Na třetím místě se umístil Tomáš Trtek ml.

V průběhu turnaje si hráči pochutnali i na občerstvení. Z Kantýny u Koníčků byla zajištěna pečená kolena, paní Iva Orlovská a Zuzka Bulejková napekly velice chutné zákusky, a jak je již tradicí, nechyběl ani výborný burčák.

Starosta Veletin ukončil turnaj vyhlášením výsledků, předal poháry a hodnotné ceny a poděkoval všem hráčům za účast.

František Juračka

Foto: Fr. Juračka

Člověk miní, Pán Bůh mění

Foto: J. Kollandová

Společné lovy se musí plánovat dopředu. Hlásí se orgánu státní správy myslivosti, pod který příslušný myslivecký spolek (MS) spadá. Existují ovšem okolnosti, které mohou i tyto naplánované termíny pozměnit. Výjimka z vládního nařízení v době nouzového stavu nakonec umožňovala konání akcí, které byly uspořádány za účelem plnění plánů lovu, ovšem za splnění určitých

podmínek. Hony se uskutečnily v omezeném režimu, bez obvyklých hostů a společného posezení na závěr, tzv. poslední leče. Na podzim 2020 byly pro náš MS připraveny 2 hony na zajíce a naháňka na černou zvěř. Všichni byli zvědaví, jak budou lovy probíhat, protože zajíců v katastru obce, zejména v oblastech v okolí železniční trati, výrazně ubylo. Bylo to způsobeno především podzimními záplavami, které drobnou zvěř z jejího oblíbeného stávaníště vyhnaly. Naproti tomu v jiných místech se objevila zvěř, která není pro katastr Veletin zase tak častá. Velký lán kukuřice mezi Kojetínkem a zastavěnou částí Veletin poskytl dlouhodobý úkryt větší tlupě černé zvěře. O výskytu a pobytu divočáků se myslivci dovídali z pobytových stop, které zvěř zanechávala. Po domluvě se zemědělci se pár dnů před posečením kukuřice uspořádal společný lov, jenž přinesl úlovek, který ve spolku nikdo nepamatuje. Na výřadu bylo 6 kusů černé zvěře. Úspěch pramenil také z toho, že byl celý lov precizně připraven a zorganizován.

Myslivci již nějakou dobu pravidelně navštěvují příkrmovací zařízení pro zvěř a doplňují krmelce a zásypy. Nesmějí zapomínat kontrolovat stavy slanisek, protože sůl zvěři pomáhá při trávení. V lokalitě Hrabovcové díly obec na podzim vysadila větrolam z plodonosných stromů a keřů. Někteří členové MS se na této akci také podíleli. Děkujeme tak obci za realizaci, která

Foto: J. Kollandová

pozitivně ovlivní okolí naší obce a zkvalitní životní prostředí živočichům a v konečném důsledku i lidem.

Letos na podzim nás navždy opustil dlouholetý člen, pan Ing. Zdeněk Rous. Čest jeho památce. V současnosti má tedy MS 14 členů.

Myslivecký spolek se pravidelně pojíká do obecního dění, ať už při obecní zabíjačce, v pohádkovém lese, pytláckou nocí nebo například výpomocí na hodech. Mnoho akcí se letos bohužel nekonalo. Snad se budeme moci zase všichni brzo setkat. Přejeme Vám poklidný konec tohoto zvláštního roku, stále zdraví a těšíme se na shledání v nadcházejícím roce 2021!

Myslivosti zdar!

**za MS Kojetínek Veletiny, z.s.
Jana Kollandová**

Český svaz včelařů ZO Hradčovice

Asi by nás před rokem nenapadlo, že místo přemýšlení, zda budou Vánoce na blátě, nebo na sněhu, budeme přemýšlet, jestli budou s covidem, nebo bez něj, co bude povoleno a co ne a jestli bude vhodné nebo naopak riskantní se navštěvovat. Nikdo by ani nepomyslel, jak se nám změní život, že v naší farnosti nebudou hody a že se ani nebudeme moci prezentovat na výstavě činností spolků, která byla v Hradčovicích plánována. Prosinec měl být měsícem konání tradičního sjezdu Českého svazu včelařů, kde mělo být zvoleno nové vedení na příštích pět let. Doufejme, že se brzy budeme moci vrátit do normálního života.

V práci kolem včel nám naštěstí covid nebrání. Na stanovišti včelařského kroužku jsme bohužel byli nuceni úly po jarní krádeži zabezpečit drátěnými sítěmi. Nezlepšil se vzhled ani přístup k úlům, ale doufáme, že to zabráni opakování tak trestuhodného činu.

Jakým aktivitám se ale včelaři během chladných měsíců – kromě pití medoviny – věnují? Toto období se ve včelařském

kalendáři nazývá období vegetačního klidu. Včely v úlu vytvoří zimní chomáč. To znamená, že se včely shluknou dohromady a vytvoří jakýsi živý hrozen, ve kterém si udržují teplotu kolem 20 až 30 °C, která je nezbytná pro jejich přežití. Celý chomáč se během zimy pomalu stěhuje po plátech za buňkami obsahujícími ještě nevyčerpané zásoby medu nebo cukru. Včelař úly jen vizuálně kontroluje a včely zbytečně neruší, kromě posledního léčení na přelomu listopadu a prosince. V lednu potom sbíráme zimní měl na povinné vyšetření, zjištění počtu roztočů. Zimní období přímo vybízí k revizi nářadí a vybavení, k doplnění vzdělání a k přípravě na další sezonu. Připravujeme pro včely rámy s novými voskovými mezistěnami. Vůně svíček z včelího vosku, stejně jako vůně čaje s medem a medového pečiva patří neodmyslitelně k vánočnímu období. My včelaři ale spotřebovávání včelího vosku na výrobu svíček nevidíme příliš rádi. Pravého včelího vosku je na trhu nedostatek. Důvodů je několik. Používá se v kosmetickém, farmaceutickém a potravinářském průmyslu, někteří včelaři si ho nevadí, netaví jej a jen si kupují nové mezistěny. USA dováží vosk z Afriky nebo Jižní Ameriky. Včelí vosk je bohužel nenahraditelná surovina. Mezistěny s přidaným umělým parafínem včely nepřijímají, plásty staví neochotně a matky do nich nerady kladou vajíčka.

Mnozí včelaři v posledních letech nespolehají na mezistěny nakupované nebo měněné za vlastní kvalitní vosk a vyrábějí nebo si nechávají vyrobit mezistěny z vlastního vosku. I v období vegetačního klidu a zimování včel tedy máme stále co dělat.

Přejeme všem spokojený vánoční čas. A pokud jde o dárky, přejeme všem ten nejdůležitější dar, a sice abychom se ve zdraví scházeli se svými blízkými nejen u svátečního stolu.

**Jiří Stuška a Jan Weiser
ZO ČSV Hradčovice**

Stanoviště včelařského kroužku v Hradčovicích. Foto: J. Weiser

Vyvolávání

Jedním z dávných zvyků zaniklých ve Veletínách v 60. letech minulého století bylo tzv. vyvolávání. Vždy večer o první zářijové sobotě se sešla mužská chasa v hospodě, kde odvedenci nastávajícím legrútom za bečku piva předávali právo pořádat hody. Oni sami dávali k dobru zase gořalku. Všeobecné veselí ale muselo končit poměrně brzy, jelikož už před půlnocí museli být všichni účastníci shromáždění u stromků nad Záhumenicami. Vyráželo se dvěma proudy: legrúti, odvedenci a starší chasa šli za zpěvu dědinou a Hrabovcovou cestou, podlegrúti a mladší šli uličkou u Hrubošového přímo na Záhumenice. Pro obě skupiny platil od poloviny kopce zákaz zpěvu. Na místě srazu se pak určilo, kdo bude celou akci řídit, a přesně o půlnoci začali všichni notovat:

*Zazpívali sobě chlapci od verbuňku
hezkou písničku,
a to na kopečku, na samém vršíčku,
to při měsíčku.*

Po krátké pauze následovala další:

*Nedaleko dědiny, aby lidé slyšeli,
by každú panenku, kerá je ve spánku,
probudit mohli.
Stávaj hore, milá, už sa rozednívá,*

*už je deň bílý.
Podaj ně tú šabličku, co leží na stolečku.
Milá šablu vzala, k pásu ju připásala,
hořce zaplakala.*

Tato píseň byla ukončena sborovým: „Hýlom, hýlom!“

Poté už byli připraveni dva až čtyři mládenci, kteří společně vyvolávali verš na některou z dívek. Například:

*Kryštofě mají střechu ze skřídlice,
Anežka vidí enom měřice.
Pilci mají modré obrovnání,
majú tam děvčicu k pomilování.
Před Hrubošovým je luža,
je tam děvčica jak růža.
Za Živnůstkovým sú kopce,
že si Aněša bude brat vdovce.
Sopůšci mají plot samé deštičky,
aby jím někdo neukradl jejich děvčičky.
Před Jančovým je stolica,
že je tam šikovná děvčica.*

Každý verš končil opět sborovým „Hýlom, hýlom!“ Pak zase zazněla nějaká písnička a „Hýlom!“ a další vyvolávka na jinou dívku. Celé vyvolávání končilo písní Dobrou noc, má milá... Při odchodu z kopce se zpívalo:

*Až pomašírujem tú brodskú bránú ven,
zkažte tam méj miléj pozdravění.*

*Aby sa vdávala, na mňa nečekala,
že sem si namlúvil holku jinou,
šavli ocelovou, tá bude bojovať
tři roky se mnou.*

Původ tohoto zvyku spadá do dávné minulosti a je nejasný. První světová válka tento obyčej uvedla v zapomnění, a to i s poutí do Bílovic o první zářijové neděli, na svátek Anděla Strážce.

Po druhé světové válce se zvyk opět obnovil, doprovázelo jej však též nepěkné pokřikování, takže okolo roku 1962 definitivně vymizel.

*Zapsala Marie Knotová (1940 – 2016)
podle vyprávění bývalého kronikáře pana
Ladislava Koníčka (nar. 1916).*

Zápis řídícího učitele Františka Vystrčila ve školní kronice z roku 1923 dokládá, že se vyvolávalo i mezi válkami:

„Tu sobotu před Andělem Strážným – letos se to trefilo na 1. září – v noci, často až k ránu, vyvolávají svobodní chlapci se Strání dolů do dědiny na děvčata. Byly to původně říkanky ve verších, jakých ještě dnes užívají jinde při jízdě králů, jako ku př.: „Před domem číslo 25 roste kvítí, že já tu jejich Mařenku musím za ženu mítí,“ a pod. Než letos chlapci vyvolávali na děvčata tak škaredě a oplzle, že z toho bylo i vyšetřování četnické. Zvyk tento z velmi starých dob pochází.“

Připravila mc

Hrabovcová cesta

Ilustrace Michaela Vildová

Foto: M. Cimalová

Nová oltářní plachta v kapli

Kaple sv. Cyrila a Metoděje v naší obci kromě svého hlavního účelu – bohoslužebného prostoru – plní také roli památníku důležitého období našich národních dějin. V 19. století byl český národ v rámci Rakouska-Uherska významnou součástí monarchie; ať už velikostí území, které obýval, nebo počtem obyvatel, kulturou i soustředěním počínajícího průmyslu. Pozice českého národa však byla vládnoucími kruhy do určité míry přehlížena, a tak se vžil historický pojem „habsburský útlak“ (poznámka: s pozdějším útlakem za nacismu a komunismu ho však ani zdaleka nelze srovnávat).

Z hlediska náboženského bylo 19. století pro Čechy a Moravy nabitó významnými výročími. O deset století dříve naši předkové s nadšením a vděčně přijímali plody misie svatých bratří Cyrila a Konstantina a Metoděje. Proto ve století 19. byla milénia jejich příchodu 1863, smrti sv. Cyrila 1869 a smrti sv. Metoděje 1885 slavena slovanskými národy velmi okázale k nelibosti státní moci. Politický režim měl obavu z tzv. panslavismu, probouzení slovanské vzájemnosti směrem k velmoci carského Ruska.

Sebevědomí českých a moravských křesťanů spíše než nějaké politikaření pozvedaly oprášené vzpomínky na svěbytnou slovanskou liturgii, písmo, kterým bylo možno už před tisíci let na našem území psát ve srozumitelné staroslověnětině, respekt, který si svatí bratři vydobyli v Římě u samotného papeže. Proto nové kostely, kostelíky a kaple v tom čase budované

v prostoru Čech a Moravy nesou téměř výhradně zasvěcení svatým věrozvěstům. Například krásný farní kostel na Březové (1870), podobně farní kostel v Babicích (1898). Zajímavé je, že kostel Navštívení Panny Marie v Prostějově z 18. století byl po opravě v roce 1899 nově zasvěcen sv. Cyrilu a Metodějovi.

Ale vraťme se k naší kapli. Zbudována, jak jinak, v roce 1894 ve zmiňovaném období cyrilometodějského nadšení. Její zasvěcení lze rozpoznat z vitráže nad vchodem, kde jsou oba světci vyobrazeni, stejně jako na obraze nad oltářem. Počátkem roku mě napadlo nějak trvaleji představit návštěvníkům naší kaple pozapomenutý poklad – Konstantinovu hlaholici. To geniální písmo, kterým byl zaznamenán překlad celé bible z řečtiny do staroslověnětiny. Písmo, které se vžilo na rozsáhlém území tehdejších pokřtěných Slovanů, písmo, které je předchůdcem současné moderní cyrilice (azbuky). Je dobré mít ho před očima, už proto, že vlivem historických okolností český jazyk zaznamenáváme latinkou. Podařilo se splnit můj záměr a pro veleckou kapli byla pořízena oltářní plachta lemovaná textem v hlaholici. Nejsem žádným odborníkem na staroslověnětinu. Využil jsem text tzv. Gorazdovy modlitby, který lze nalézt na internetu. Dal by se číst asi takto:

Cěsarstvě našem, Gospody, milostjo tvojejo pryzry i ne otdaz našego tuzym i ne obrati nas v plěn narodom poganskym. Christarady, Gospody našego, i že cěsary s Otcem i se Světym Dugom.

Volný překlad: Na naše panství (vlast), Pane, svou milostí shlédni, a nedovol (aby)chom přišli) o naši naději a nevydej nás v plen pohanským národům. Skrze Krista, Pána našeho, neboť (On) vládne s Otcem i se Svatým Duchem.

Prožíváme zvláštní advent i vánoční čas. Vinou pandemie nemůžeme slavit Narození Krista, jak jsme byli dosud zvyklí. Tím spíše si do své mysli a svého srdce vtiskneme poznání, že ani skutečnosti zdánlivě samozřejmé nemusejí být samozřejmými vždycky. Náš život i naplnění jeho smyslu je zcela v rukou dárce života, našeho Pána. Ke slovům modlitby sv. Gorazda

Jano Köhler: Sv. Cyril a Metoděj

můžeme i my přidat svůj hlas a pochopit oddanost i naději našich dávných předků; nejen pochopit, ale spolu s nimi i prožívat.

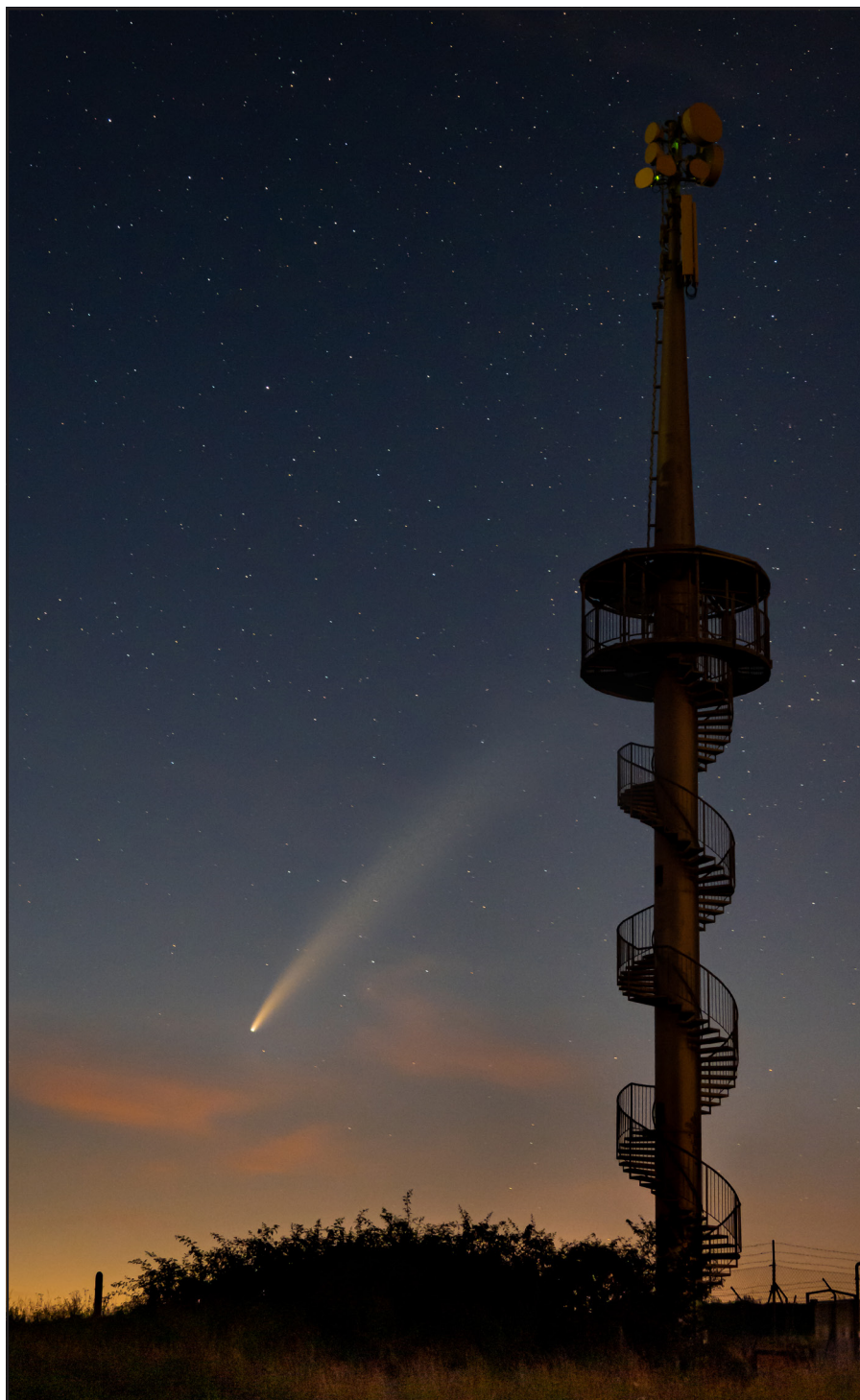
P. Vojtěch Daněk

Kometa

Zejména v červenci byla nad severním obzorem dobře viditelná kometa Neowise. U nás ji bylo možné pozorovat například z Podkopčíc, kde toto noční vesmírné divadlo doprovázel svým výrazným hlasem chřástal polní, který je silně ohroženým

ptačím druhem. Fotografie Tomáše Hříba zachycuje kometu nad rozhlednou u Lhotky. Příští příležitost k pozorování této vlasatice nastane za 6700 let.

mc

Kometa nad Lhotkou

Foto: Tomáš Hříb

Epidemie

Epidemie doprovázely lidstvo vždycky, nejsme první, kdo nějakou zažívá. O důsledcích epidemie cholery v roce 1866 se psalo ve zpravodaji před čtyřmi lety, teď si dovoluji připomenout další epidemie, o kterých se píše v našich kronikách. Jedna z nich se sice týkala spíš domácích zvířat, nicméně představovala mnohá omezení i v životech lidí.

Španělská chřipka, rok 1918

zápis ze školní kroniky

V září a říjnu rozšířila se podobně jako jinde ve Veletinách nemoc zvaná všeobecně „španělskou chřipkou“ nebo „španělkou“. Veliké množství dětí jí onemocnělo, takže v době od 21. října do 4. listopadu přerušilo se vyučování dle nařízení ok. šk. rady ze dne 17. října 1918, čís. 2075. Z dítek školních zemřela 11. listopadu 1918 Křištofová Barbora z 1. třídy (čís. 21).

Neštovice, rok 1920

zápis ze školní kroniky

V blízké obci Vlčnově řádí černé neštovice (od 15. 3.). U nás vypukl první případ u Mlýnků čp. 66. Následkem toho bylo zavedeno očkování, které provedl MUDr. Kretzer z Prahy ve dnech 8., 9. a 10. dubna. Zároveň vyšel zákaz politické okr. správy v Uh. Brodě odbývat jakékoli schůze, divadla a zábavy.

Slintavka a kulhavka, rok 1952

V měsíci červnu se činila jakási opatření proti slintavce a kulhavce, kteráž nemoc se neobyčejně rozšířila, zvláště v Popovicích. Byly posýpány příchody do obce vápnem a provedeno povinné očkování dobytka proti té nemoci. 13. července vybírán za očkování poplatek 57 Kčs z kusu.

Celý podzim trousily se zprávy o řádění té nemoci v okolí. V listopadu uzavřeny Drslavice, začátkem prosince Lhotka a 10. prosince přerušena docházka školních dětí z Veletin do Vlčnova pro tu nemoc ve Vlčnově. Uzavřena také docházka do kostela v Hradčovicích a bylo hodně neobvyklým zjevem, že přes celé svátky vánoční byl kostel uzavřen.

Ve Veletinách nemocného dobytka (až na 1 kus) nebylo a obec byla již 10. ledna z kontumace propuštěna.

mc